

ERANSKIN I

IRAKASKUNTZA-JARDUERA ANTOLATZEKO ZENBAIT GAKO

Osasun-larrialdiak eragindako eskola presentzialen etendurak ikas-irakaste prozesuak eta lan-zereginak birplanteatzera eramán gaitu. Horrenbestez, atal honetan, ikasteko eta irakasteko jarduerak antolatzeko orientabide orokorrak emango dira ingurune birtualean lan egiteko.

FUNTSEZKO ALDERDIAK

Ikasleekin irakaskuntza-jarduera planifikatzeko beharrezkoa da ikasmáilarik ikasmáila curriculumaren¹ oinarritzko alderdiak berrikusi eta egokitzea, ikasleei hezkuntza-xedeak eta oinarritzko konpetentziak eskuratzen laguntzeko. Beraz, irakatsi behar diren funtsezko alderdiei erreparatzea da garrantzitsuena, eta ezagutza hori eskuratzeko eta ebaluatzeko hainbat modu eskaintzea, oinarritzko jakintza horiek erreferentzia izango baitira gero ere inguruabar berezi honetan ikasleen ebaluazioa egiteko.

URRUTIKO IKAS-IRAKASKUNTZA

Ingurune birtualean murgilduta gauden une honetan, hainbat adituk urrutiko ikas-irakaskuntzaz esandakoa kontuan hartzea komeni da. Haien aburuz, ebaluazio prozedurek erabat baldintzatzen dute ikasleen ikaste-prozesua. Hau da, segun eta nola ebaluatzen dugun gure ikasleek horrela ikasiko dute. Beraz, urrutiko irakaskuntzan ere planifikazioa funtsezkoa da, eta honako gako hauek kontuan hartzea komeni da:

1. **HELBURUAK:** ondo zehaztuta, ikasleei ikaskuntzaren koherentzia ikusten laguntzeko.
2. **DISEINUA:** jarraibide argi, labur eta sarriak, ikasleen garapen-mailari egokitutako erronkekin, testu-liburuetako ariketa soilak edo errepikakorra saihestuta.
3. **JARRAIPENA:** feedback jarraitua, ikasleen ekarpenak suspertu eta aberasteko.
4. **ITXAROPENA** ikasteko behar den sentimendua, ikasleek eskatzen zaiena lortuko dutelako segurtasuna senti dezaten.

Trujillo, F (2020): *Deberes escolares en tiempos de confinamiento: son eficaces?*
https://labur.eus/deberes_confinamiento

Horiez gain, alderdi hauei ere erreparatu behar diegu:

- **Elkarrekintza bizia eta etengabea mantentzea** ikasle eta ikas-taldearekin (beharrezkoa bada, familiekin ere) ikaste-prozesuan gidatzeko eta behar denean, laguntza emozionala ere ematen saiatzeko.

Ikasleen artean harremana bultzatzea ere egokia da. Horregatik, bakarkako jardueraz gain, komeni da lankidetzak jarduerak ere proposatzea eta horretarako bideak sortzea: foroak, txatak, blogak, eta abar. Haien arteko elkarrekintza ikastaldeko harreman-alderdiei eusten die, eta berdinen arteko ikaskuntza errazten du.

¹ Oinarritzko hezkuntzaren Curriculuma: <https://labur.eus/oinarrizkocurriculum>

- **Baliabideak ematea:** aurreikusi behar da ikaslea ordenagailu aurrean bakarrik egon daitekeela. Beraz, orientabide errazak eta zehatzak eman eta laguntza-mekanismoak eskaini, bai didaktikoak bai teknologikoak, planteatutako lanak garatzeko. Egin beharrekoaren gainean zalantzak argitzeko hainbat bide erabili, hala nola gidak, audioak, bideoak, eskemak, buru-mapak, infografiak... Dena gida batean jartzeak ikaslearen lan autonomoa bultzatuko du.
- **Ikaslearen ezaugarriak kontuan hartzea:** ikasleen ezaugarri eta beharretara egokitu behar dugu, eta gure ikasleen gaitasun-, ezagutza- eta baliabide-mailarekin lotutako lanak pertsonalizatu, guztientzat lorgarriak diren jarduera inklusiboak proposatu. Erronka handia da jakitea ikasleek zer baliabide dituzten egoera honetan, eta haien familien errealitate sozioekonomikoa zein den, baina hortik abiatuta, aldazio-estrategiak ematea komeni da.
- **Motibazioa bultzatzea:** normalean, proiektuak eta atazak proposatzen ditugunean, ez da erraza izaten benetako erronkak eta egoera sinesgarriak eta motibagarriak aurkitzea. Hala ere, bizi dugun ezohiko egoera hau ikasleen ikaskuntzarako jakin-mina eta motibazioa sustatzeko interes-ardatzetako bat izan daiteke.
- **Jarduera mota esanguratsuak proposatzea:** ikasleek gauzak “eginez” ikastea komeni da: irakurtzea, bilatzea, problemak ebaztea, proiektuak egitea, aztertzea, eztabaidatzea, hausnarketa egitea, eta abar. Irakaskuntza ez-presentzialeko egoera honetan, ikaslea inplikatu behar da informazioa bilatzeko, ezagutza aplikatzeko eta komunikatzeko, eta gogoeta egiteko prozesuetan.
Laburbilduz, jakintza arloetan, zeregin esanguratsu eta motibatzaileak proposatzea komeni da, zeregin mekaniko eta errepikakorrek saihestuta.

EBALUAZIOA INGURUNE BIRTUALEAN

Ebaluatzea beti da prozesu sistematikoa eta jarraitua, eta ebidentziak biltzea, aztertzea eta baloratzea eskatzen du, bai ikasle bai irakaslearen irakaskuntza prozesuak hobetzeko. Esandako guztiak kontuan hartuta, ebaluazio-prozedurak ere egokitu beharko dira ez-ohiko egoera honetara.

Ikasturteko azken ebaluazioa egiteko, ebaluazioa jarraitua dela kontuan hartuta, irakasleek sistematikoki bildu behar dituzte, irakatsi eta ikasteko prozesuan osoan zehar, ikasleen aurrerapenaren ebidentziak. Ebaluazio formatiboak ikaste-irakaste prozesu osoa baloratu nahi du, eta ebaluazio batutzaileak, berriz, azken emaitza. Batak ez du bestea kentzen.

Hori egiteko, ezinbestekoa da ebaluazio prozedura argi bat planteatzea, eta bertan proposatuko dira metodoak, teknikak, formak eta moduak, hau da, azkenean erabakia hartzen lagunduko diguten informazioa edo ebidentziak biltzeko modua.

Hauek dira erreparatu beharreko zenbait alderdi, besteak beste:

- **Helburuak:** zehatzak eta lorgarriak izan behar dute. Oso argi komunikatzen badira, ikaskuntza erraztuko dute. Era berean, egoera honek aukera ematen digu harreman-testuinguru malguagoak eta proposamen sortzaileagoak sortzeko.
- **Pertsonalizatzea:** egiten ditugun ebaluazio-proposamenetan kontuan hartzea ikasleen-gaitasun ezberdinak, eta hezkuntza-premia bereziak dituzten beharretara ere egokitzea.
- **Lanaren jarraipena:** hezkuntza telematikoan ebaluazioaren arazo nagusia izaten da kalitatezko feedback-a eskaintzea prozesuan zehar. Ebaluazio-prozesua argia bada, hein

batean arazo hori konpon dezakegu, ikasleak haien artean ebaluatzen badira, edo familietatik informazio baliotsu hori lortzen badugu.

Konfinamendua aukera bikaina da ikasleei bere burua erregulatzen, antolatzen eta haien kabuz lan egiten erakusteko. Garrantzitsuena da ikasleak heziketa-prozesuan zehar ikasten duenez jabetzea: aurretik, bitartean eta ondoren.

- **Proba motak:** ikasleei proposatzen dizkiegun zereginen bidez, ebidentzia asko jaso ditzakegu haien aurrerapena egiaztatzeko. Horregatik, probek lotuta egon beharko lukete erronka edo arazo batean oinarritutako ataza edo proiektuak egitearekin. Ikasgaiaren kontzeptuzko edukietan zentratutako probak edo azterketak proposatzea ez da ikasleen gaitasunen garapen-mailaren ebidentzia fidagarria lortzeko modurik onena (ez behintzat bakarra).

Horrenbestez, ikasleei emandako eduki kontzeptualak erreproduzitzea eskatzeaz gain, komeni da sormena, arrazoiketa, laburpen estrategiak, inferentziak, kritika eta halako goi mailako trebetasunak behar dituzten jarduerak proposatzea.

EBALUAZIORAKO HAINBAT TRESNA ETA MODU

Neus Sanmartik² ebaluatzeko prozesuetan tresnak, proposamenak, modalitateak, lorpen-mailak... dibertsifikatzea iradokitzen digu. Ebaluazioan beti da garrantzitsua baliabide-mota anitzak eskaintzea.

Ondoko irudian jasotzen dira helburu ezberdinak lortzeko erabil litezken ebaluazio tresna batzuk, beti ere irizpide nagusitzat hartuta ebaluazio-tresna askotarikoak erabili behar ditugula ikasleen prozesua bideratzeko eta aprendizaia ebaluatzeko:

EBALUAZIORAKO TRESNAK

- 1 PROZESUA JARRAITZEKO**
Port-folioa
Ikaskuntza egunkariak
Kontratu didaktikoak
Errubrikak
Kontrol-zerrendak
...

- 2 HARREMANETARAKO**
Posta elektronikoa
Bideo-konferentziak
Gela birtuala
Foroak, blogak
...

- 3 JAKINTZA ADIERAZTEKO**
Buru-mapak
Eskemak
Bideo-aurrezpenak
Audio-grabaketak
...

- 4 ELKARREKIN IKASTEKO**
Horma-irudiak
Buru-mapak
Eztabaidak
...

- 5 AUTO-ERREGULATZEKO**
Portfolioa
Ikaskuntza egunkariak
Kontrol-zerrendak
Errubrikak
Galdetegiak

- 6 AZKEN PROBA EGITEKO**
Galdetegiak
Proiektuen ekoizpenak
Ikerketen txostenak
Galdera -sortak
...

At the bottom of the infographic, there are icons for social media: Facebook, Twitter, LinkedIn, Instagram, and YouTube.

² Sanmartí, N. (2009): *10 ideas clave: evaluar para aprender*. Editorial Grao